

Inserati se sprejemajo in veljajo
tristopna vrsta:

8 kr., če se tiska 1krat,
12 " " " " 2 " "
15 " " " " 3 " "

Pri večkratnem tiskanju se
cena primerno zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, nefrankovana
pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema opravništvo
(administracija) in ekspedicija na
8 urem trgu h. št. 16.

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:
Za celo leto . . . 10 gl. — kr
za pol leta . . . 5 " — "
za četrt leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:

Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr
za pol leta . . . 4 " 20 "
za četrt leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na oem pošiljan
velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo v Hilkerjevi ulici
št. 6.

Izhaja po trikrat na teden in
sicer v torek, četrtek in soboto.

Naprej zastava slave!

„In hoc signo vinces.“

(V tem znamenju boš zmagal.)

„Živio Trst!“ Tako so vpili laški rogovileži v Rimu in drugod po blaženi Italiji, ko so Trst in še druge pokrajine avstrijske tirjali za svoj italijanski škorenj. Toda, ako bi Trst kedaj res prišel v ta čevlji, ne bi več živel, temveč bi umrl: prvo primorsko-trgovinsko mesto avstrijsko bi postalo skrajn neznaten kôrt in potem — z Bogom trgovina in z njo blagostanje!

Tudi mi Slovenci kličemo: Živio Trst! toda kot avstrijsko mesto. S Trstom pa stoji ali pade vsa primorska dežela, zato Lahji po vsej deželi stegujejo dolge svoje prste in zato tudi Avstrija mora vso deželo varovati pred grabežljivimi kremplji. Če je vladina dolžnost, da ohrani državi važno primorsko deželo, mora biti naša skrb, da vlado v tem podpiramo in sicer kot zvesti Avstrijci in kot narodni Slovenci, ker Primorje je slovansko.

Če hoče pa vlada namen doseči, mora se posluževati tudi k temu potrebnih pripomočkov, to je, mora zvestim svojim podložnikom dati v roko orožje, da pobijejo nasprotnike. Pa kakovo orožje? Mar kanone, puške, bajonete? To orožje nosijo vojaci in ga rabijo samo v vojski; tudi se na to oprta moč le začasno vzdržuje. Poglejmo malo, na kaj se naši nasprotniki opirajo. Na narodnostno načelo! S tem je Italija prišla do sedanje svoje moči, tega načela naj se tudi Avstrija poprime. Pa v Avstriji je več narodnosti — toraj enake pravice vsem, pa nobenej ne nadvlade —

po izgledu Švice! Tako bodo vse narodnosti Avstriji vdane in se ne bodo nagibale k drugim vlastim, ker se bodo čutile srečne pod avstrijskim orlom. Tudi Lahji naj uživajo prostost in enakopravnost, kjer v resnici skupaj prebivajo, kakor v Trentinu, na Goriškem in celo v primorskih mestih; nikar pa naj se vradno ne razširja lahonstvo po slovenskih in hrvaških okrajih!

Ne da se tajiti, večja mesta, kakor Trst, Koper, Rovinj, Piran itd., izgubljena so za Slovenstvo in ne dajo se več rešiti (?), ker se je v njih slovenski živelj skoraj popolnem spojil z laškim; ali vsa dežela — Istra, tržaška okolica in Goriška — dá se še rešiti, če prav se je po vseh njenih kotih vgnjezdila lahonska golazen, na kar se lahonski rogovileži sklicujejo. Lahoni kličejo: Dajte nam Trst, Gorico in Istro, ker tam prebivajo Italijani; mi pa kličemo: Ni res, tukaj prebivamo mi, Slovenci.

Pa ni zadosti, da le mi tako kličemo; tako more klicati tudi Avstrija in njena vlada, in to gotovo več zda, nego vse sklicevanje na druge reči, ker narodnostna ideja je dan danes močnejša od državne ideje.

Če se pa hoče Avstrija sklicevati na slovansko narodnost primorske dežele, mora tudi skrbeti za to, da ta dežela ohrani slovanski značaj, vsaj po večini. Kakor smo omenili, nekaj je že izgubljenega za Slovanstvo, naj se pa vsaj reši, kar se rešiti dá. Zato naj vlada podpira primorske Slovane, pa ne samo s tem, da jim dovoljuje zборе, v katerih smejo avstrijsko svoje mišljenje izjavljati, temveč s tem, da vpelje narodni, deželni jezik v šole in v

urade. Da se je lahonstvo toliko razširilo po Istri, tega so mnogo krivi merodajni krogi sami: v okrajih, kjer je le kaj Lahov ali lahonov, tam je uradni jezik italijanski, kjer pa so sami Slovenci, kakor na Goriškem, tam vlada v uradih le nemščina — kje pa ostane slovenščina? Z laščino in tudi z nemščino se pri nas pospešuje lahonstvo, ki se že tako širi po dotiki zanemarjenega slovanskega prebivalstva z omikanimi italijanskimi naselbinami. Naj vlada odpravi te napake in bo imela v primorskih Slovanih krepko podporo in brambo zoper lahonske navale.

Toda Primorje samo za se je premajhno in tudi preveč namešano z lahonsko sodrgo, da bi moglo krepko se ustavljati lahonskej poželjivosti, zato je potrebno, da se mu da pomoč od druge sosedne strani, to je, da se z njim združijo drugi, kranjski, štajarski in koroški Slovenci v eno telo, da bode toraj ves slovanski rod stal na braniku avstrijske države na jugu. Dajte nam zedinjeno Slovenijo — to bo najboljšo orožje zoper zedinjeno, pa „ne še dovršeno“ Italijo! Kar je nam namen, naj bo Avstriji vsaj pripomoček; to bo nam Slovincem v blagor in v navduševanje, Avstriji v brambo in korist. —

Kakor slišimo, namerava polit. društvo „Edinost“ napraviti ljudske shode, zlasti po Istri, da se tam vtrdi avstrijsko-narodno domoljubje in da narod povzdigne svoj glas v tem smislu. Na Goriškem se je ljudstvo vneto vdeleževalo takih shodov; v Istri bo reč malo težje, pa to ne sme društva strašiti, kajti vsaka reč je s početkom težka, s časom bo že laglje in boljše. Upamo, da

Vohun.

Poslovenjeno iz dunajskega „Neues Tagblatt“
št. 192.

Zdivjanost nemškega naroda je velika. — Zdivjanost nemškega naroda postaja vedno večja. — Moralni čut nemškega naroda se zgublja. — Etični duh pogubil se je že čisto v nemškem narodú. — Tako javkanje čuje se vsaki dan v stoterih razlikah. Napad in ugovor ne preteži drug drugega. Eden pravi: vzrok tej zdivjanosti je socializem; ne — odgovori drugi, vzrok temu je militarizem.

Priskutilo se je to pričkanje že vsakemu, odkar je bil napaden nemški cesar.

Prav čisto navaden potepuh, Hödel, in izobraženim stanu pripadajoč vrteglavec, Nobiling, sta streljala na nemškega cesarja brezumno in kaznivredno.

In, kaka čud-a prikazen! skozi luknje, katere je naredil prvi v zrak, drugi, žalibog, v život nemškega cesarja, vre do sedaj nepoznana „zdivjanost“ nemškega naroda.

Svetu zapovedujoča država postane zaradi dveh strelav hiša sramote! To naj razume, kdor more. To ni mogoče. Narod mislivcev in zmagovalcev nima guojnice na dnu kupice, iz

katere je pil navdušenje za velikost, lepoto in vzvišenost, za častivredna dela in častne proizvode.

In vendar mora biti tukaj nekaj guojnice. Včeraj prikazala se je resnica!

Nečem odgovornosti navaliti celoti za podlost posameznega, srd svoj v sebi potlačim, da ne postanem nepravičen; ali jezo svojo moram izreči, da mi srce ne počí.

Da! nemški narod je zdivjan, zgubil je moralni čut, zguba etike je v njem vedno večja!

Bodi zmeren v jezi, pravim si vedno, ko močim bolj počasi pero v črnilo, kakor drugekrat. Jeden, sam jeden je, ki je sramoto na se navalil!

Jeden? zakriči v tem hipu togota v meni, jeden! kakor bi ne bilo tudi to zadosti.

Jeden ali dva, to je vse enako, pomisli, kedo da je ta jedni, ki je sebe in nemški narod osramotil!

Ferdinand pl. Piloty, ime zadostuje, da se pové, kedo da je ta, čuje od prijatelja, da je ta odobraval napad na nemškega cesarja; Ferdinand pl. Piloty gre in ovadi tega svojega prijatelja, tri in sedemdesetletnega moža sod-

niji. Sodnik obsodi na to ovadbo starčka na osem mesecev trde ječe!

To se je zgodilo v soboto 13. junija pri sodniji v Muihovem (na Bavarskem.)

Starček imenuje se doktor Trettenbacher in je zdravnik.

Ferdinand pl. Piloty je zapustil sodnijo s spremstvom žandarjev, kajti na stotine ljudi sledilo mu je, ki so sikali in žvižgali.

Tudi jaz se vstopim med sikalce in žvižgalce, ter sikam in žvižgam z njimi. Nobeden me ne bo sumničil, da odobravam zato napad na cesarja, ali da odobravam nepremišljeni izraz starca. V najnotranjem svojega srca gujusi se mi zločin obeh zavratnih morilcev, moje ime je vpisano med onimi, ki so v dvorni palači v Berlinu svojo vdanost cesarju skazali; ali kakor je srd velik v meni proti zločinu nasproti nemškemu cesarju, ravno tako velik srd občutim proti ostudnemu činu nasproti prijatelju, ki je priča zdivjanosti in pomanjkanja moralne čuti.

Umetnik, znamenit slikar, ne morebiti brezmiselni mazač, ne, skoz in skoz izobražen, z zgodovinskim pogledom obdarjen slikar, vstanovitelj slikarske šole, človek, kateremu bi

se bode v teh ljudskih shodih pri izjavah avstrijskega domoljuba slovensko stališče bolj povdarjalo, nego se je to godilo na Goriškem. — Kdor hoče doseči namen, mora se posluževati tudi potrebnih pripomočkov, drugače je vsaka izjava le prazno besedovanje, ki nič ne zdá

„Obzor“ o slovenski politiki.

Veseli nas, da so se hrvatski listi zopet začeli nekoliko z nami pečati, kar se prej še vsake kvatre enkrat ni zgodilo. Zagrebški „Obzor“ prinaša članek o naši politiki, katerega moramo od naše strani nekoliko osvetiti.

Prijateljstvo med Slovenci in Hrvati se nikdar ni povsem razdrlo, če se je v zadnjem času nekaj ohladilo, krivi so tega le Hrvatje. Oni so bili preveč Hrvatje, pa premalo Slovani: v Pešti so se vklanjali Madjarom, a za Slovake niso imeli nobene besede; tako se tudi niso brigali za nas Slovence, dasi „Obzor“ sam priznava, da imajo Hrvatje po naravi naši pokrovitelji in zaščitniki biti. Svoje historičko pravo Hrvatje previsoke cenijo: kaj jim je koristilo pod Bahom in pod Rauchom? Dokler je historičko pravo Hrvatske od madjarske milosti odvisno, tako dolgo ne moremo v njem videti one trdnjave, ki bi nas branila vsacega sovražnika. Slovanska vzajemnost ni „maglovit pojem, pustolovna osnova, vrtoglavna zasada, tvrdokrna predsuda, vetrenjasta nada“, kakor „Obzor“ tako ljubeznjivo in mogočno govori, ona je živa ideja, ki je pokazala svojo moč v zadnji slovansko — turški vojski. Vendar mi še vedno trdimo, da bi bilo dobro za nas Slovence, ko bi se politično s Hrvati združili. Če ravno se nečemo odreči vsake duševne zveze z ostalimi Slovani, vendar bi nam praktično prineslo združenje s Hrvati veliko prej politične pravice in narodno ravnopravnost, nego čakanje na rešitev velikega slovanskega vprašanja. V tem „Obzoru“ prav damo, da smo mi vedno po „slogi“ vpili, a iskali jo vedno nekje v oblacih, in za to nismo nič storili.

Ljubljanskemu sastanku, kjer se je govorilo o združenju avstrijskih Jugoslovanov, daje „Obzor“ preveliko važnost. Nekteri posamezni možje brez vsacega mandata so zamogli imeti le kak akademičen razgovor, niso imeli pa pravice, ozbiljnih sklepov delati o osodi svojih

rojakov. Tačas so bile tudi razmere neugodne zdaj se je položaj povsem na bolje obrnil: ako pride do združenja Hrvatske, dalmacije in Bosne, potem je prišel čas, da se vnovič snidejo volilni zastopniki hrvaški, dalmatinski, slovenski in bosenski, ter da stvar združenja Slovencev s Hrvati ozbiljno v razgovor spravijo, da potem svoje sklepe ljudskim taborom v sankcijo predložijo, in potem potrebne korake store, da se izvrši.

Zastran jezika naj se stvar ne prenaagli, da se nam vse ne pokvari, mi ohranimo za selej svoje narečje, po vočletnem političnem združenju si bosta jezika že sama bolj približala zlasti če se v srednjih šolah uvede hrvaščina kot obligaten predmet, tako da bo vsak izobraženi Slovenec hrvatskega jezika zmožen postal. Na zagrebški univerzi naj se jemlje ozir tudi na Slovence; ako se politično združenje dožene, bode slovenski sinovi gotovo raje obiskovali domače vseučilišče, nego graško ali dunajsko.

Mi smo popolnoma zato, in mislimo, da z nami večina slovenskega naroda. Vendar imamo le malo upanja, da bi se to doseči dalo: če bi prav Avstrija v to privolila, imamo pa drugega sovražnika izven avstrijskih mej, ki tega ne bo pripustil, in to je nemško carstvo. Te dni smo čitali, da Nemčija odločno protestira proti temu, da bi „si Italija prisvojila Trst. Tega gotovo ne dela iz ljubezni do Avstrije, ampak ker hoče po Avstriji podedovati vso zapadno polovico, in posebno se jej sline cede po Trstu, „deutsch bis zur Adria“, do sredozemskega morja se hoče raztegniti Prusija, in cesar ni privoščila Lahom, tega tudi Hrvatom ne bo pustila: mi Slovenci smo namenjeni za nemški želohec, in le velika slovansko — nemška vojska nam bo svobodo prinesla.“

V istem položaji z nami so Čehi; to po naravnem nagonu slutimo, zato se ni čuditi, da Slovenci in Čehi bolj povdarjamo slovansko vzajemnost, nego drugi slovanski narodi. Nad Avstrijo nismo obupali, toda ona ne sme po razumu nekteri slabih državnikov delati notranje politike, ker severni „prijatelj“ Prus vedno srpo pazi na vse, kar Avstrija dela. Zdaj ko je Nemčija v sebi needina in po no-

tranjih bojih oslABLJENA, bi se morda dala v Avstriji kaka notranja prememba na korist Slovanom, in na korist Avstriji sami narediti, ko bi imeli na Dunaji dosti — poguma in dobre volje. Vendar o tem še danes dosti ne vidimo: shod treh cesarjev v Toplicah na Českem nam je dokaz, da „prijateljstvo“ med Avstrijo in Nemčijo še obstoji, da Prus našo državo še vedno na ujudi drži, in dokler bo to tako dolgo bodo v Berlinu za nas politiko delali.

Ako Hrvatje mislijo, da bi se dalo vkljub tem oviram doseči združenje slovenskih dežela s trojedino kraljevino, potem naj poprimejo oni inicijativo v tej zadevi, saj vidijo, da so nam roke vezane, mi jim bomo pri tem že pomagali, kolikor je v naši moči. Mi vsaj mislimo, da v slovenskem taboru ne bomo našli dosti nasprotnikov; če se prepričajo, da zveza s Hrvati ne pomeni vojske proti slovanski vzajemnosti, da nima proti slovanskega, partikularističnega, značaja, potem se bodo tudi najradikalnejši Slovenci sprijaznili s to idejo.

Iz Bosne

Dogodki v Bosni ne zanimajo samo občinstva ampak tudi presvitlega cesarja, ki so [zarad tega odložili popotovanje v Isl in jim mora grof Angrassy večkrat na dan poročati o napredku vojne avstrijske.

V Banjaluki so se nadvojvodu Janezu Saluatorju poklonili največjavnejši begi, ki so ga prosili, da naj cesarju sporoči njihovo vdanost in pokorščino, ker so prepričani, da bode njihova vera in dežela pod vlado avstrijsko našla najvarnejše zavetje. Obljubili so, da hočejo tudi ljudstvu priporočati vdanost, pokorščino in postrežljivost do vojne avstrijske. Res se je en beg pridružil prednji straži, da ji kaže pota in preskrbljuje nakupovanje živeže in drugih za vojno potrebnih reči. Častnikom turškim se je ponudilo, da smejo vstopiti, če hočejo, v avstrijsko vojno. Pravijo, da prvi je to ponudbo sprejel tisti bimbasha (major), ki je hotel Filipoviču izročiti pismeno oporekanje vlade turške.

Oddelek, ki iz Dalmacije maršira v Hercegovino, je 2. t. m. brez opovir zasel Ljubuško v Hercegovini; mestice je precej vtrjeno,

moralna zdvijanost ravno tako neznaná biti, kakor bi moral prešinjen biti z moralnim čutom, onim močnim čutom naravnosti, ki nas še le človeške stori, postane volun, v nemar puščajoč vso umetniško čast, ves umetniški ponos!

Vršila se je stvar tako-le:

Nekaj dni po napadu Nobilinga na nemškega cesarja sreča doktor Trettenbacher profesorja akademije Seeberger-ja ter mu v razgovoru omeni, da je ta napad pravična kazen zato, ker je bil sedanji cesar leta 1848 zapovedal na ljudstvo s kartečami streljati.

Čez ta izrek se je Seeberger močno vznemiril, in res ni bilo opravičeno opominjati na to, kar je nemški narod že zdavnej pozabil in — tudi odpustil, da je bil tačas imenovan današnji nemški cesar „Karl'schenprinz.“

Ta princ je, ko je cesar postal, povzdignil državo na visokost slave; kdo bi to še dalje omenjal.

Dr. Trettenbacher je morebiti bavarski debeloglavec, katerim novi po cesarju potrjeni red ni po volji, morebiti je f. . . . hlapec, kateremu Bismarkovo postopanje proti klerikalnem ni povšeč, s kratka, naj dr. Trettenbacher izusti to s katerega koli stališča; morebiti je on tudi poštenjak l. 1848., star, grčav repu-

blikanec, ki se pri svojih 73. letih čuti in misli še mladostnega; morebiti je pri tedanjih moritvah zgubil svojega edinega sina, in si zato žolca za celo življenje nakopičil; to je vse jedno nasproti grdobai, ostudni ovadbi po prijatelju!

Gospod Seeberger hti v svoji jezi v akademijo in pripoveduje o izreku Trettenbacher ja naziratelju akademije, gospodu Weber-ju, ta pa je obrbral vse zopet vodju akademije pl. Pilotiju, in zadnji sestavi pismeno ovadbo.

G. Weber se je sramoval saj toliko, da ni hotel sodniji tožiti, pl. Ferdinand Piloty preskrbel je potem ovadbo sam.

G. Seebergerja izsikalo je občinstvo tudi pri obravnavi sami; največ kriv ostane pa vendar le pl. Piloty, njemu ostala bo sramota za celo življenje, tudi, ko bi se zamogel izgovarjati, da starega obtoženca ni poznal, da je oskrboval službo ovaduha le proti ptujcu.

Prostota ostane vedno le prostota! Trettenbacher pa je bil njegov prijatelj, tudi se ni nasproti njemu naravnost tako izrazil; in postavimo, da bi bil Trettenbacher tudi naravnost Pilotiju rekel, da ide zdaj on na cesarja streljati, tak naj bi si bil ta najpoprej mislil, da je to neumno blebetanje, in še le če bi se

bila policijska narava v njem premočno gibala, naj bi ga bil opazoval.

Naj se že stvar obrača tako ali tako, neizbrisljivo, sramotilno znamenje vtisnil si je znameniti umetnik sam na svoje čelo.

Ta madež ga bo spremljeval skozi celo življenje, in vsakdo, ki bo ogledoval sliko tega umetnika, rekel bo: To jo naslikal Piloty ovaduh!

Kaj, za božji čas hotel je ta ovaduh doseči? Hoče li on kak red? — Saj bi ga bil tudi brez tega dobil od nemške in francoske vlade, od francoske gotovo že zato, ker je on prvi bil, ki je zagovarjal idejo, da naj se umeteljni tvori razstavijo v Parizu. A Werner in Gedon sta to razstavo tako lepo vredila, da bi red gotovo tudi Pilotyu ne bil odšel, akoravno jih morebiti ima že kakih šest.

Ali je morebiti on mislil „zdvijanosti“ v okom priti s tem, da je tri in sedemdesetletnega starčka v težko ječo pripravil? Kaj če starček v osmih mesecih umre? Kdo ga je umoril? Ovaduh! Ali je hotel Piloty tekmeča odpraviti? Je li on morebiti mladič z romantično glavjo?

Pri veliki tožbah zaradi „razžaljenja veličanstva“ se je izkazalo, da so bili zatoženci

ima 1500 do 1600 prebivalcev in leži na cesti, ki iz Vrgorca v Dalmaciji pelje v Mostar, kamor je od ondod še 6 ur hoda. Drugih posebnih novic danes iz Bosne ni. Hrvatje se zasedenja Bosne silno radujejo in razodevajo svoje veselje z razsvitljivo in drugimi slovesnostmi, ki skoraj po vsih mestih napravljajo. Zagreb bodo pa še le razsvetlili, kadar naša vojna dojde v Sarajevo.

Politični pregled.

V Ljubljani, 5. avgusta.

Avstrijske dežele.

Cesarjeviču Rudolfu v Pragu 1. t. m. napravljena baklada bila je jako sijajna; ljudstva se je vse trlo in svečanost je trajala skoraj do polnoči. Cesarjevič z nadvojvodom Fridrihom je bil ves čas na pomolu. Ljudstvo je visokega gosta pozdravljalo z živahnimi živio- in slava-klici. 2. t. m. zjutraj ob 9. uri se je cesarjeviču poklonila duhovščina, katero je vodil kardinal Schwarzenberg sam, potem česko plemstvo, deželni odbor, častništvo, vradi in društva. 3. t. m. je ogledoval vojaštvo, ki se je bilo ob 8. uri rastavilo pri Belvederu. Prijazno in prisrčno obnašanje cesarjevičevo je očaralo ljudstvo, katero ga povsod sprejemlje z živahnimi pozdravi. O poludne se je cesarjevič oglasil pri generalni komandi ter naznanil, da bode vojaško službo opravljal pri polku Ziemickovem. Praški listi preslavljajo nadvojvoda Rudolfa, in njegov prihod v Prag razlagajo kot srečen pomen in dobro znamenje za narod česki. Cesarjevič bode nekaj tednov vojaško službo opravljal v Pragu potem pa obiskal tudi še druge kraje dežele česka.

Volitve za deželni zbor se bodo na Moravskem vršile 9., 11. in 20. septembra, na Českem pa po naznanilu „Presse“ menda 5. 10. in 15. septembra.

Hrvatski „Obzor“ objavlja volilni oklic narodne stranke, ki prihodnemu deželnemu zboru pripisuje nalogo, da bode moral vtrditi obstoječo državno pravno podlago, določiti celoto kraljevine hrvatske in pri obnovljenju denarne pogodbe zlasti zahtevati samostojno gospodarstvo z deželnimi financami. Vsi dosedanji poslanci bodo gotovo povsod zopet izvoljeni.

nedolžni, žrtve osvete; ali je bil morebiti kak tak vzrok?

Kako bi to moglo biti mogoče in umevno pri etično tako visoko stoječem možu? 10000, reci deset tisuč pravič imajo v Nemčiji zaradi tega napada. Jetniški duh je v Nemčiji vsakemu v nosu, jaz sam sem to občutil, ko sem bil v Berlinu ter sem videl, da si tam ljudje ne upajo več glasno govoriti. Vse časopise svari, da je že preveč vohunstva in podlosti.

Gotovo, ko bi bil starec vedel, da ga bo znanec in prijatelj ovadil, ne bil bi se tako nevarno proti njemu izrazil.

Socijalistom se oponaša, da spodkopavajo podlage državljanstva zaupanja in vero, če svetujejo svojim privržencem, katerim je od gospodarjev prepovedano vstopiti v socijalistična društva, da naj obljubijo vse, kar se od njih zahteva, da jim pa ni treba te obljube spolnovati; gotovo, to bi bilo hinavstvo.

Kako veselje imajo ravno zdaj ti socijalisti, ko smejo na Piloty s prstom kazati: Vidite, taka je vaša morala, in mi moramo molčati!

Piloty je državljanom, redu in morali uničevalno vstregel.

Nemčija prestala je hude dneve, zabra-

Dalmatinski ces. namestnik, baron Rodič, ki je ogledoval deželo, se je na parniku „Andrej Hofer“ zopet povrnil v Zader.

Gališki namestnik grof Potocki je 3. t. m. z družino svojo došel na Dunaj, kjer v političnih krogih zopet prav zelo govori, da bosta on in grof Taaffe sestavila novo ministertvo.

Vnanje države.

V Berlinu se je 3. t. m. vršila zamenja kongresnega pisma med pooblaščenca na kongresu zastopanih vlad. Samo turško pismo dotlej še ni bilo došlo v Berlin, pa turških poročnik je rekel, da je sultan pismo podpisal v četrtek in da se bode to zamenjalo z vladami pozneje.

Italijanska vlada je razdelila v soboto poslancem zeleno knjigo, v kateri se nahaja 467 vzhodno vprašanje zadevajajočih pisem. Prvo med njimi je spomenica bolgarskih poslancev, zadnje pa pismo, v katerem minister Corti poročniku Nigri naznanja, da bode šla Italija na kongres, prosta vsakterih zavez.

Turška vojna, ki je bila prej v Šumli, je došla v Carigrad. Server paša, ki se je v Odriju z Rusi razgovarjal o sklenitvi premirja, postal je vojni minister.

Francoska bivša cesarica Evgenia je došla na Dunaj, kjer so jo 3. t. m. obiskali cesar, nadvojvoda Albreht in pruski poročnik, princ Reuss, ki se je čez uro pri njej mudil.

V Severni Ameriki so pri vilitvah v severni Karolini sijajno zmagali demokrati, ki bodo vsled tega tudi v senatu (staraštvu) zaveznih držav imeli večino.

Izvirni dopisi.

Iz Črnemlja, 25. julija. *) (Slaba zamenja.) Dobili smo ga, dobili dr. Eržena, o katerem smo slišali in brali, da nekako rad okoli sebe maha. Kako sitno se nam zdi, da vse, kar je kaj malo vrednega, v Črnemlju pride, da se prepir mej strankama vzdržuje in vse socijalno življenje razrušuje.

Črnemeljci zgubo dr. Pavliča, ki je predstavljen v Litiji, bitko čutimo. Gospod dr. Pavlič je bil zdravnik, da malo taci; dobronik revežem posebno pa bolnikom. V poli-

*) Po naključju zakaanjeno.

njena je bila vsaka prosta beseda. Tačas pisala sta Herwegh in Freiligrath pesmi o svobodi, Börne je bičal nemškega Mihelna, da se izdrami, pa vse ni nič pomagalo, in obupno zapisal je Arnold Ruge v Halske letnike (Halsches Jahrbücher): Značaj Nemcev je zaverženost in nizkost!

Norddeutsche allgemeine Zeitung pisala je meseca junija v Berlinu: „Nemec mori svojega cesarja! Čujte!“ Jaz pišem 13. julija v Mnihovem: „Nemec ovadi svojega prijatelja! Čujte!! Čujte!!“

Ne razločujem, kateri klic je bolj opravičen. Roka se mi jeze trese, srce mi je tuge polno. Naj bo že kakor hoče, jedno pa je gotovo: Pred g. Ferdinandom plemenitim Pi totyem se ne bo odkril noben poštenjak več!!

Slovenci podpisemo vse to, kar je pošten Nemec tu zgoraj pisal, radovoljno, ter se pri tej priliki spominjamo, da vse to mutatis mutandis velja tudi tistim gospodom Nemcem (?) v Ljubljani, ki so bili pred šterimi leti ne samo svoje sovradnike, ampak tudi svoje prijatelje ovadili, da so bili vsled njihove ovadbe iz domovine v oddaljene kraje prestavljeni.

tičnem oziru stal je zmeraj na strani naroda, na strani rodoljubne avstrijske stranke.

Bo li naš novi zdravnik dr. Eržen tudi pri nas tak, kakoršen je bil v Litiji, tega ne vem; a to vem, da bo tukaj našel svojega brata Poluksa, ki se rad jezi in huduje nad narodnjaki in če tudi kavalir s pasjim bičem v roci — vendar le rad rabi izraze, ki ne kažejo omikanega človeka.

Iz Dolenjskega, konec mesca julija. (Obisk.) Kakor ste že poročali, obiskoval je deželni predsednik g. vitez Kalina pl. Urbanov pretekla dneve več krajev naše dolenjske strani. Kakor izvedam iz prijateljskih sporočil, je bil povsod dostojno sprejet, kakor se spodobi namestniku svetlega cesarja, za ktere ga naš narod živi i gori. Lahko se reče, da ga je po svojih močeh posebno sijajno sprejel trg Mokronog. Kakor je meseca maja pokazal svoje veselje nad obiskom prevzvišenega knezovladika, tako je tudi pri tem pohodu oblekel prazničen kinč. Proti večeru 23. julija se pripelje deželni predsednik v trg, kjer ga je pričakovala velika množica i nazdravila z živioklici. Ostal je v prijaznem gradu mokronoškega vlastina barona Berga, kjer je prav prijazno sprejel duhovništvo, uradništvo, učiteljstvo i županstva okolična. Ko se mrak naredi, se trg zasveti v nebrojnih lučicah i z Žalostne gore čarobno odsvita bengalični ogenj po prijazni dolini. Mogočen strel se razlega na okrog. Osnuje se bakljada i poje se visokemu gostu na čast. Po cesarski himni se zaslišita celo dva „hoch“, a mladina poprime s krepkimi „živio“ i tako potopi tujo rastliko, ki se n'kakor neče prav prijeti na slovanskih tleh, ker ve, da tu ni doma. Čuda, da bi radi nekteri vse bili, le to ne, kar so po krvi i rojstvn. Ne bodimo šalobarde!

Drugi dan je g. predsednik obiskal šolo, pohvalil učitelje i otroke, pregledal c. k. uradnike, obiskal dokaj oddaljeni farovž ter se hvalno izrazil o lepem sprejemu. Potem se je odpeljal g. deželni predsednik proti Novemu mestu.

Z Dunaja, 3. avgusta. (Slovan gre na dan.) Čehi in Hrvatje sta dva glava zastopnika avstrijskih Slovanov. Na Čehe se nalanjajo v severu Slovaki, na Hrvate pa na jugu Slovenci; tedaj sta Prag in Zagreb naravni središči avstrijskih Slovanov. Tudi Slovani v Galiciji bi lahko imeli izdaten glas, ko bi bili edini; a žalibog je sovraštvo med Poljaki in Rusini toliko, da si drug drugemu vago držijo, tako, da vlada v Galiciji nema pričakovati velikega nasprotja.

Tudi pri Čehih ni popolne edinosti, ker Moravci radi svoje pota hodijo, vendar je že v Kraljevini česki tri milijone Čehov, kateri so že sami na sebi zmožni krepke opozicije, ker so politično izšolan in izobražen narod; v glavnih stvarih, jih podpirajo vendar tudi Moravci, tako da je Prag središče naroda, ki šteje pet milijonov duš.

Ta narod so mislili nekteri avstrijski državniki prezirati in njih organi so se norčevali iz česke opozicije, kakor nekdanj iz madjarske. V najvišjih krogih pa mislijo drugače, ker znajo ceniti denarno, intelektualno in fizično moč českega naroda. Pod ministertvom Hohenwartovim bilo je že na tem, da bi se bili sprijaznili s českim narodom; pa različni nemško pruski in madjarski vpivi so to zadržali. Hohenwart je odstopil, ne izgubivši zaupanja pri cesarskem dvoru, ter je pri odstopu izrekel nado, da pride njegov čas še nazaj.

Zdaj je menda tu. Vzhodna vojska dala

je Evropi vse drugo lice; turška moč je zdrobljena, in mnogo Slovanov je zdaj svobodnih, ki so bili vključeni prej v verige. Te vspehe priznati in obračati po njih svojo politiko, primorana je tudi Avstrija. Hohenwart je bil poklican k vladi ravno po končani nemško-francoski vojski. Takrat so Nemci v Avstriji vpili: „Kaj mi, ki smo pri Sedanu zmagali, mi se bomo pred Slovani vklanjali?! Zdaj pa bi Slovani smeli reči: „Kaj mi, ki smo zmagali pri Aladži in v Šipki, ki smo vzeli Plevno, Kars, Ardahan, Niš, Nikšiče, Medun, Nikopolje itd. mi bomo še vedno sužnji tujih narodov?!

Turški Slovani so večidel osvobodjeni, kaj bo zdaj z avstrijskimi Slovani? Ali je dualizem še mogoč, ali tu Slovani nikdar ne smejo do veljave priti? To so vprašanja, ki zadevajo bistveno življenje in obstanek Avstrije, in v najvišjih krogih so prišli do spoznanja, da se mora za Slovane kaj storiti, da ne bo njihova nezadovoljnost do vrhunca narasla.

Dva čina nam kažeta, da je našla Avstrija srečno pravo pot, da misli v resnici Slovanom prijazna postati: Prvi čin je osvojenje Bosne: pač pravijo nemškutarško-madžarski listi, da je to osvojenje le proti panslavizmu obrnjeno, ob enem pa priznavajo, da se misli v Bosni v slovanskem duhu vladati. Kaj pa hočemo mi več, nego ravnopravnost in kaj nam je mar panslavizem, če nam je narodna in politična ravnopravnost in pogoj za zdrav napredek zagotovljen v Avstriji?

Da pa osvojenje Bosne ni protislovanski čin, to nam kaže dosti izjav, ki trdijo, da se ima Bosna s Hrvatsko združiti, in da se bo ta poslednja povečala še z Dalmacijo. Pomnoženje in okrepanje slovanske Hrvatske pa nikakor ne moremo smatrati kot protislovanski maneuver, nasprotno najdejo še drugi Slovani v krepki Hrvatski svojo zaslombo.

Drug čin, ki nam obeta nekoliko lepšo bodočnost, je ta, da cesarjevič Rudolf nastopi javno življenje v Pragu. Tam je bil te dni sijajno sprejet in je odgovarjal na pozdrave raznih stanov in društev v češkem jeziku. Že v drugič potuje mladi cesarjevič Rudolf po češki deželi, po drugih deželah se je še malo pokazal, dokaz da mu je Češka bolj ljuba nego je to nekterim zagriznjencem drago. V svoji mladosti se je pridno učil češkega jezika, zgodovine in literature, to mu je vzgojilo gotovo simpatije do lepe in bogate češke dežele. Nekdanji zagrizeni nemški liberalci, ki niso imeli za Čeha družega, ko psovke najnižje vrste, slutijo že, da se pripravlja nekak prevrat, za to so začeli plajšati po vetru obračati, in ponujajo Čehom svoje ljubeznjivo prijateljstvo, samo ko bi hoteli v državni zbor priti. Zdaj so že pripravljeni delati koncesije, in bi radi Čehom marsikako prijaznost storili, — ker se bojé za svojo ustavo, ktera je v silni nevarnosti, da se popolnem ne prevrže, in federalistični ustavi prostor naredi.

Ali bodo pa prodali Čehi svoje zgodovinsko pravo za skledico leče, za nekaj bornih koncesij, ki se jim pri priložnosti zopet lahko vzamejo? Kdo bi to verjel? Za naše slovenske poslance bi bilo se ve da dobro, ko bi našli pomoč v državnem zboru od strani čeških deklarantov, pa tega vendar ne moremo zahtevati, da bi se Čehi nam na ljubo svojega zgodovinskega prava odrekli, in kar na dobro srečo v državni zbor stopili, kjer bodo vedno v manjšini ostali z nami vred, ker se na pravicoljubje tako zvanih ustavovercev ni mnogo zanašati. Saj s Poljaki tako nič ni, z Rusini pa še menj; če se Dalmacija s Hrvatsko združi, potem bomo še une pomoči pogrešali; večina

se nam tedaj nikdar ni nadejati. Slovani zadobé še le tedaj pravo moč in veljavo, kadar se med seboj bolj združijo, kar med Jugoslavnimi ni ravno pretežko; Čehi pa naj na severu ostanejo pri svojem državnem pravu, ne ozirajoč se na nemško-liberalno stranko, ki je navajena, preko zgodovinskih in narodnih pravic na dnevni red prehajati. Morda Čehi celó niso daleč več od trenutka, da se jim kraljevska zgodovinsko pravo prizna in v veljavo postavi, in potem ne bodo več odvisni od milosti liberalne gospode, postali bodo gospodarji v svoji hiši, kakor Hrvatje na jugu. Ako je prihod cesarjeviča Rudolfa v Prag prvi korak k takemu prevratu notranje politike, potem ga pozdravljamo tudi mi s prepričanjem, da bo tudi za Slovence enkrat bila rešilna ura, ker nas osvobodjeni bratje ne bodo zapustili.

Domače novice.

V Ljubljani 6. avgusta.

(Odbor za obdelovanje ljubljanskega mahu) je imel v soboto 3. t. m. svojo prvo sejo. Navzočih je bilo 15 udov. Po ostri obravnavi se je sklenilo, da je požiganje mahu letos po primeri prejšnjih let in dosedanjih postavo dovoljeno; vendar pa bo močvirski odbor deželnemu zboru predložil prošnjo, da naj se §. 31 močvirske postave od 23. avgusta 1877 v tem smislu preuredi, da se v prihodnje ne bode požigalo samo od 15. avgusta do konca decembra, ampak tudi čez zimo in pomlad do 15. maja vsakega leta. Potem se je volil ožji odbor, ki bode imel pripravljati gradivo za prihodnje seje, v ta odbor so bili izvoljeni gg. Janez Borštnik iz Dola, Andrej Knez, župan iz Viča, Franc Kotnik, posestnik z Vrhuške, dr. Josip Kozler iz Ljubljane, Martin Peruci iz Lipe, dr. Josip Poklukar in Franc Potočnik iz Ljubljane.

(Valvazorjeve kronike) prišel je te dni na svitlo 38., to je IV. knjige 1. snopič, ki nadaljuje popis običajev in navad na Kranjskem. Ta snopič kinča zopet 9 podob, med katerimi se posebno odlikujejo od g. Novaka narisane. († Pija Dietlein), novicinja in učenica III. razreda na dekliški šoli v nunskem samostanu, je 1. t. m. v 24. letu svoje starosti za jetiko umrla. Pred smrtjo je vsled lastne želje še storila samostansko obljubo. R. I. P.

(Veselica na Kozlerjevem vrtu) na korist rodbinam v vojake poklicanih rezervistov se je prav dobro obnesla. Ljudstva je bilo prišlo prav obilno in zabava je bila jako živahna. Dečki iz Šiške in drugih krajev so skušali splezati na visok mlaj in zaslužiti si obljubljeni darilo; pa ni se posrečilo nobenemu, dasi so bili nekteri priplezali že prav visoko. Mnogo smeha je zbudila hoja v vreče (žaklje) zavezanih dečkov, ki so cepali na tla, in dveh drugih, ki sta se z zavezanimi očmi drug družega pitala s kašo. Tudi balon so hoteli spustiti v vzrak, pa šel je le nekoliko na kviško, potem pa so ga potegnili zopet nazaj, ker se je razstrgal. Loterija se je pričela še le pozno zvečer, in dobitki se bodo razglasili po časnikih. Tudi streljanje, na dobitke je bilo precej živahno. Mestna godba je prav čvrsto igrala in zlasti z domačimi arijami zbužala splošno pohvalo in ploskanje. Tudi pevcí so vrlo peli, samo prepozno je prišlo petje na vrsto. Okoli 5. ure je bil prišel na vrt pogledat tudi deželni predsednik vitez Kalina z deželnim glavarjem. Ravno tedaj je dež nekoliko motil zbrano občinstvo, pa kmalo se je nebo zopet zvédrilo in imeli smo ako prijeten večer. Po odbitih stroških bode za blagi namen ostalo okoli 500 glđ.

Razne reči.

— Knez in škof lavantinski, mil. g. M. Stepišnik so 2. t. m. obhajali 40-letnico svojega mašnikovega posvečevanja v Celovcu, kamor so bili odšli 1. avgusta, da obišejo tamošnjega kneza in škofa.

— Duhovske premembe v Lavantinski škofiji. V mešnike posvečeni bili so letos samo 4 gospodje bogoslovci gg. Bratuša, Murkovič, pl. Pol in Šmid. Č. g. Sim. Črnoša je potrjen za župnika v Pišecah, č. g. J. Lempl ostane ondi kaplan. Č. g. M. Frece je postal provizor pri sv. Marjeti nad Laškim in č. g. G. Dupelnik v Ročici. Novo posvečeni gospodje so nameščeni: č. g. L. Pernat kot kaplan v Ročici, Jan. Heber kaplan II. v Laškem. J. Majcen kaplan III. v Celju.

— Neuste Special-Karte von Bosnien und der Hercegovina imenuje se zemljevid ki je z mejami po načrtu berlinskega kongresa ravnokar na Dunaji prišel na svitlo v zatožbi Moritza Perlesa. Karta je lepa in dokaj natančna ter se dobiva v knjigarni O. Klerrove vdove na stolnem trgu v Ljubljani po 50 krajc.

— Dve nesreči v jednem dnevu. Piše se nam: 24. julija gñal je judovski pastir v Šadagori v Bukovini kravo na pašo. Da si cigareto naredi, priveže verv, na kateri je bila krava privezana, sebi okoli pasa. Pred čredo kozlov se pa krava splaši in beži, ter vleče dečka po kamenji za seboj. Ker se ni mogel odvezati, začel je kričati na pomoč; krava se razsrdi, se obrne, razmesari dečka z rogmi in ga potepta do smrti. — Pri postaji Otiniji tudi v Bukovini povozil je ravno ta dan brzovlak pastirja. Kolesa prerezale so ga ravno čez pol.

— Tolovaji so po naznanilu „Slov. Gospodarja“ na stezi v Vitanje zopet napadli Jurija Kamšaka, ter ga nevarno ranili.

Eksekutivne dražbe.

6. avgusta: 2. Bile iz Bistrice 2. Novak iz Knežaka, 2. Bergoc in Cvešan s Prema, 2. Valencič iz Mereč, 2. Sever iz Trnovega, vsi v Bistrici: 2. Videtič iz Trnoveca, 2. Bajuk iz Radovice, oba v Metliki. 3. Lenarčič iz Nadajnega sela, v Postojni. 1. Klemenčič iz Dolža, 1. Simončič iz Dolenjega Kronova, 1. Bernardič iz Gorenjega Mokropolja, 1. Klobučar iz Tomažje vasi, 1. Cujnik iz Zapuž, 1. Hočevar iz Prstave, 1. Paulin iz Češne vasi, 1. Penza iz Čermonoč, vsi v Novem mestu. 3. Legan iz Korita, 3. Florijančič iz Rihpovev, oba v Trebnjem. 4. Jurešič iz Češene v Krškem. 2. Ovijač iz Moš v Kranji. 2. Telban iz Puštala v Loki.

7. avgusta: 2. Habjan iz Domžalj, v Kamniku. 2. Götzl v Kranji. 2. Kastelic iz Kermačine, 2. Težak iz Dolenjega Suhora, oba v Metliki. 1. Čelhar iz zt. Setra, 1. Šabec iz Trnovega, 1. Lenarčič iz Nadajnega sela, Zele in Trebec iz Rodohove vasi, Penko iz Strmca vsi v Postojni.

Umrlí so:

Od 1. do 3. avgusta: Pija Dietlein, novicinja in učenica III. razreda v nunskem samostanu, 24 l. stara, za jetiko. Fridrih Kreminger, real. prof. o. 13 m., za vnetico drobovja. Urša Škafar, pos. ž. 59 l., za sprindjem želodeca. Martin Goldner v posilni delav. 33. l. za pljučnico. Marija Polž, kmet. h. 64 l., za jetiko. Albert Bitene, del. o. 1 1/2 l. za božjastjo. Julij pl. Kleinmayr, prof. o. 2 m., za božjastjo. Peter Tomšič, cevlar 46 l., za jetiko.

Loterijske številke, 3. avgusta.

Na Dunaju: 17, 10, 56, 67, 74.
V Gradcu: 43, 79, 60, 40, 4.

Telegrafične denarne cene 4. avgusta.

Papirna renta 64.35 — Srebrna renta 66.30 — Zlata renta 74.25 — 1860letno državno posojilo 113.60 Bankine akcije 825 — Kreditne akcije 265. — London 115.10 — Srebro 100.60. — Ces. kr. cekini 5.49. — 20-frankov 9.24.